

Bài 7

KHÔNG TỰ Ý LẤY VÀ SỬ DỤNG ĐỒ DÙNG CỦA NGƯỜI KHÁC

MỤC TIÊU

Sau bài học, HS biết:

- Biết được hành vi tự ý lấy và sử dụng đồ dùng của người khác là không đúng. Nếu được một số tác hại của việc tự ý lấy đồ người khác;
- Đồng tình với việc không tự ý lấy và sử dụng đồ dùng của người khác; không đồng tình với hành vi tự ý lấy và sử dụng đồ dùng của người khác;
- Thực hiện và nhắc nhở bạn bè, người xung quanh cùng thực hiện không tự ý lấy đồ dùng của người khác, đây là hành vi vi phạm pháp luật.

KHỞI ĐỘNG

GV suni tầm và kể cho HS nghe một câu chuyện về gương sáng thật thà của HS. Gợi ý:

- GV suni tầm các mẫu chuyện về gương sáng ở lớp/trường hoặc trên báo *Nhi Đồng*, *Rìa Vàng*, *Khăn quàng đỏ*,...
- Tham khảo các video clip từ các chương trình truyền hình *Quà tặng cuộc sống*, *Khoảnh khắc kì diệu*,...

KHÁM PHÁ

Hoạt động 1: Xem hình và trả lời câu hỏi

- GV tổ chức cho HS xem hình và HS trả lời bằng thẻ trắc nghiệm cá nhân (bông hoa *Nên – Không nên*), nếu câu trả lời vì sao *Nên làm* hoặc *Không nên làm* việc đó.

Hình 1: Bạn Bình nói mượn bút vẽ màu cam của bạn Minh.

GV có thể gợi ý bằng các câu hỏi:

- Các bạn trong hình đang làm gì?
- Em thích bạn Bình hay bạn Minh? Vì sao?

Sau đó GV giải thích cho HS hiểu rằng mượn chì không tự ý lấy đồ dùng của người khác là thể hiện sự thật thà và lịch sự.

Với hình 2: Nga đi siêu thị với mẹ và tự ý lấy bánh ở siêu thị để ăn, các câu hỏi gợi ý có thể là:

- Trong hình có mấy nhân vật?
- Các nhân vật đang làm gì?

– Em thấy hành động của ai là không nên làm? Vì sao?

GV hướng dẫn và phân tích kĩ cho HS thấy hành động của nhân vật bạn nhỏ là không nên. Ở hình này, GV cần khai thác hình ảnh bạn nhỏ đang cầm bánh trên tay (*lấy ở quầy hàng*) trong khi mẹ đã thanh toán đầy đủ sau khi mua hàng ở siêu thị; cô thu ngân tươi cười chào tạm biệt hai mẹ con.

Hình 3: Mẹ đang nấu ăn, Lam tự ý mở túi xách của mẹ.

Việc Lam tự ý mở túi xách trong khi mẹ bận nấu ăn là không nên, lẽ ra em phải xin phép mẹ và phải được mẹ cho phép. Hơn nữa, Lam cần phụ mẹ chuẩn bị bữa ăn.

GV có thể mở rộng thêm: việc lén lút lục lọi đồ của người khác là hành vi gian dối của kẻ trộm (Lam vừa lấy đồ vừa nhìn lén mẹ), nếu xảy ra ngoài xã hội thì có thể bị xử lý trước pháp luật.

Hình 4: Tú đưa lại đồ mà Thanh để quên.

Câu hỏi gợi ý:

– Em nghĩ thế nào về hành động của bạn Tú?

– Bạn Thanh phải làm gì tiếp theo?

Hình có thể phát sinh nhiều tình huống trả lời:

– Tình huống 1: Bạn Tú đã nhắc bạn Thanh lấy đồ để quên.

– Tình huống 2: Thanh cho Tú mượn đồ mà quên lấy lại nhưng Tú vẫn trả lại cho Thanh.

– Tình huống 3: Có thể bạn Tú đã mượn đồ của bạn Thanh mà không hỏi ý kiến nên bây giờ trả lại (Thanh ngơ ngác vì tưởng đã mất).

GV chốt theo hướng tích cực nhất để giáo dục HS: Hành động và cách xử lí của bạn Tú vẫn đáng khen và nên làm.

Hoạt động 2: Thảo luận

a. Bạn Loan đã làm điều gì sai? Nhờ mẹ khuyên bảo, Loan đã sửa sai như thế nào?

– HS xem nội dung trong từng hình. GV tổ chức cho 3 HS thể hiện tiểu phẩm:

Hình 1: Loan đưa cho mẹ xem con gấu bông đã lấy của bạn.

Hình 2: Mẹ dạy Loan phải trả lại cho bạn và xin lỗi bạn.

Hình 3: Loan đem gấu bông trả lại cho bạn và xin lỗi bạn.

Hình 4: Hai bạn vui vẻ cùng chơi gấu bông với nhau.

– HS thảo luận theo nhóm và trình bày ý kiến.

– GV đếm cao và phân tích kĩ hình 4: cả hai bạn cùng chơi với nhau.

b. Vì sao không được tự ý lấy và sử dụng đồ dùng của người khác?

– GV tổ chức cho HS trao đổi, thảo luận nhóm đối và HS nêu ý kiến. Sau đó, GV chốt ý: không được tự ý lấy và sử dụng đồ dùng của người khác vì như thế là hành động sai, không thật thà, thiếu tôn trọng bản thân và cả người khác.

– GV cần động viên, khích lệ những ý đúng trong các câu trả lời của HS để từ đó dẫn dắt HS tiếp cận nội dung chính của bài học: em không được tự ý lấy và sử dụng đồ dùng của người khác; nếu em lỡ làm sai thì nên trả lại và xin lỗi; cũng cần tha lỗi cho bạn bè khi bạn lỡ sai làm.

Hoạt động 3: Chia sẻ

Để bước chuyển tiếp sang hoạt động 3 được tự nhiên, liền mạch, GV cần có những lời dẫn phù hợp.

a. Em đồng tình và không đồng tình với việc làm nào? Vì sao?

Hình 1: Hùng hỏi mượn xe đạp của Thắng.

Hình 2: Mai trách Cường tự ý lấy sách của Mai.

– HS xem hình và sử dụng thẻ chọn để chia sẻ ý kiến cá nhân. HS có thể dễ dàng đồng tình với việc làm ở hình 1, không đồng tình với việc làm ở hình 2.

– GV yêu cầu HS nêu lí do vì sao chọn thẻ đồng tình hoặc không đồng tình. Qua đó, GV giúp các em nhận biết được điều cơ bản: đồng tình với thái độ, hành vi không tự ý lấy và sử dụng đồ dùng của người khác; không đồng tình với hành vi tự ý lấy và sử dụng đồ dùng của người khác

b. Khi muốn sử dụng đồ dùng của người khác, em phải làm gì?

GV gợi ý thêm:

– Khi muốn sử dụng đồ dùng của người khác, em phải làm gì?

– Khi được cho mượn, em sẽ sử dụng và giữ gìn đồ dùng đó như thế nào? Tại sao?

– Khi hỏi/xin phép mượn đồ dùng nhưng không được cho mượn, em sẽ làm gì?

– Khi mượn đồ và dùng xong, em sẽ làm gì?

Từ đó, GV giúp HS hiểu được là phải xin phép, hỏi ý kiến và được sự chấp nhận mới được mượn và sử dụng đồ dùng của người khác. Mượn thì phải giữ gìn đồ dùng đó cẩn thận và nhớ trả lại. Khi trả phải biết cảm ơn. Việc tự ý lấy đồ dùng của người khác dù có ý hay vô ý cũng gần với việc ăn trộm và nếu nghiêm trọng có thể bị xử lý trước pháp luật, mọi người sẽ xa lánh, không chơi với mình.

LUYỆN TẬP

Hoạt động 1: Xử lý tình huống

SGK đưa ra tình huống: Hải tự ý lấy đồ chơi (robot) của Đông và rủ Khang cùng chơi chung.

Sau khi HS hình dung được tinh huống, GV hướng dẫn để HS suy nghĩ và đưa ra những lời khuyên mang tính tích cực, thích hợp, rèn luyện thêm kỹ năng giải quyết vấn đề cho các em bằng những câu hỏi gợi mở như:

- Em đồng ý với hành động và lời nói của bạn Hải không? Vì sao?
- Nếu em là bạn Khang, em sẽ nói gì và làm gì?
- Em nghĩ bạn Hải sẽ làm gì sau khi nghe bạn Khang nói?
- HS nêu thêm ý kiến khác...

Hoạt động 2: Liên hệ bản thân

HS có thể kể về một lần đã xin phép để sử dụng đồ của người khác và nêu thái độ của người đó như thế nào.

GV có thể: a) Cho HS chuẩn bị trước ở nhà để phát biểu trong giờ học; hoặc b) Xem đây như một bài tập, HS về nhà chuẩn bị và vào buổi học sau, GV cho một vài HS phát biểu trước lớp.

THỰC HÀNH

GV tổ chức hoạt động theo tố với yêu cầu:

- Mỗi tố đưa ra một hình huống nhắc nhở bạn không tự ý lấy và sử dụng đồ dùng của người khác.
- Tố khác sẽ thảo luận và thực hiện sắm vai hành vi không tự ý lấy và sử dụng đồ dùng của người khác.

Ngoài ra, GV có thể gợi ý thêm tinh huống cho HS khai thác và thực hành:

- *Lan để quên cài tóc rất đẹp trên bàn học, Mai nhìn thấy và rất thích nó. Mai sẽ làm gì?*
- *Nam có ba cây bút chì chuốt sẵn trong hộp bút để trên bàn, Thanh chỉ có một cây bút chì bị gãy. Thanh sẽ làm như thế nào?*
- *Hưng và Thắng thấy một chai nước ai đó để quên ở căng-tin trường học. Hai bạn sẽ làm sao cho đúng?*

Sau khi HS thực hiện xong hoạt động sắm vai, GV có thể cho cả lớp nhận xét, đánh giá để biểu dương, rút kinh nghiệm.

GHI NHỚ

Kết thúc bài học, GV cho HS học thuộc lòng câu: *Em không được tự ý lấy và sử dụng đồ dùng của người khác nhé.*